

Міністерство освіти і науки України

**Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та
права**

Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Білостоцький технологічний університет (Польща)

Університет Північ (Хорватія)

Університет ISMA (Латвія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

**Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів**

Національний університет «Чернігівська політехніка»

ЗБІРНИК

**Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА:
ДЕРЖАВА, РЕГІОН,
ПІДПРИЄМСТВО»**

29 вересня 2022 р.

**Полтава
2022**

Скриль Віталія Вячеславівна,
кандидат економічних наук, доцент

Туз Валерія Юрійвна,
студентка 3 курсу

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

ДІЯЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

На сьогоднішній день Україна знаходиться в стані війни. Військові дії «вдарили» по всім економічним гілкам нашої країни, і навіть після завершення, економіка буде ще певний час оговтуватись від всього цього безладу. Напевно одні із тих по кому фатально вдарила війна – бізнес.

По-перше, було зруйновано майже всі логістичні шляхи. Тобто, всі хто місяцями або навіть роками будував свою логістику, повинні були пристосуватися до нових реалій які диктувала війна. Нажаль, багато хто цього не витримав. Це видно по статистиці реєстрацій бізнесу, наведеній на офіційному сайті Дія (рис.1).

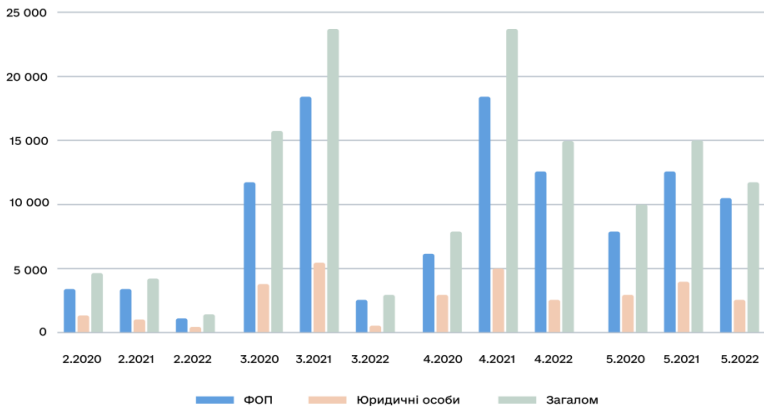

Рис. 1. Порівняння кількості реєстрацій бізнесу у 2021-2022 рр.

Також гостро постає питання, на скільки вистачить резервів підприємців. Практично незмінною залишається оцінка бізнесом своїх фінансових резервів. Згідно статистики наведеної на офіційному сайті Дія (рис.2), третина компаній, а саме 34% оцінюють свою фінансову стійкість у 6 місяців, 20% вважають, що протримаються кілька місяців, решта 20% - рік, і ще 19% вистачить фінансових резервів на період понад рік.

Рис. 2. Бізнес в умовах війни

У 5% фінансові резерви вже закінчилися, тоді як в серпні про це повідомляли 3% бізнесів. У той же час, у фінансових питаннях компанії розраховують здебільшого на власні сили. Так, 92% компаній не користувалися державними чи міжнародними програмами для підтримки свого бізнесу.

Кількість компаній, що виплачують заробітну плату своїм співробітникам у повному обсязі дещо зросла і становить наразі 63%, до того ж 25% роблять додаткові або авансові виплати. Втім, 13% були змушені скоротити розмір

грошової винагороди, а 9% – відмовитися або скоротити бонуси. В неоплачувану відпустку змушені відправляти персонал 4% компаній, дещо зросла кількість компаній, що вдаються до скорочень — наразі таких 8% (минулого місяця було 3%).

Відповідно до рішення уряду від 18 березня 2022 року була розширена програма "Доступні кредити 5-7-9%". Це означає, що будь-який бізнес протягом дії воєнного стану та місяць після його завершення зможе отримати кредит під 0%. Після цього кредитна ставка становитиме 5%. Також збільшено максимальну суму кредиту до 60 млн грн.

Строк кредитування за програмою "5-7-9%" залежить від цільового призначення коштів. Наприклад, на реалізацію інвестиційного проєкту та на рефінансування заборгованості кредит надається щонайбільше на п'ять років. Для фінансування оборотного капіталу – на три роки.

Також уряд розширив перелік інструментів, які дозволять банкам надавати кредити в рамках програми "5-7-9%" у разі нестачі забезпечення. Експортно-кредитне агентство зможе страхувати кредити підприємців-експортерів, що значно спростить їм доступ до дешевого фінансування.

В загалому, війна внесла габаритні корективи у ведення бізнесу. Проте, пристосувавшись до реалій сьогодення, можна зробити так щоб процвітав бізнес. В подальшому це полегшить становлення нової економіки.

Література

1. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д. Соціально-економічна безпека в умовах воєнного стану. Problems of science and practice, tasks and ways to solve them : Proceedings of the XXVI International Scientific and Practical Conference, July 05 – 08, 2022. Helsinki : ISG, 2022. P. 88-90. URL: <https://isg-konf.com/problems-of-science-and-practice-tasks-and-ways-to-solve-them-2/>

2. Інтернет-портал Дія. URL: <https://business.dia.gov.ua/en/cases/novini/100-dniv-vijni-dla-biznesu-statistika-vid-evropejskoi-biznes-asociacii>

3. Інтернет-портал Delo.ua URL: <https://delo.ua/uk/business/biznes-v-ukrayini-staje-na-vojenni-reiki-5-osnovix-recei-shho-potribno-znati-395427/>.

4. Інтернет-портал BBC NEWS Україна URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60757453>.

5. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д. Цифрова трансформація малого бізнесу як необхідна умова його розвитку в період пандемії. Академічна та університетська наука – результати та перспективи : зб. наук. пр. за матеріалами XIV Міжнар. наук.-практ. конф., 9 груд. 2021 р. Полтава : ПолтНТУ, 2021. С. 42-45.

УДК 336.77

Силенко Сергій Анатолійович,

*доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Запорізька політехніка»
(Україна)*

ПЕРЕХІД ДО ЕЛЕКТРИЧНОГО МАЙБУТНЬОГО ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОВИРОБНИКІВ УКРАЇНИ

В останні роки автомобільна індустрія активно електрифікується і багато світових компаній вже мають чіткий графік повного переходу до електричного майбутнього та екологічно чистого виробництва, розроблений на підставі бізнес-стратегій, які розглядають електрифікацію не лише як спосіб дотримання політичних норм або відповіді на державні стимули, але й як можливість захопити частку ринку та